

Regelverk for tilskuddsordning:

Bruker- og pårørendearbeid innen rus, psykisk helse- og voldsfeltet

1. Mål og målgruppe for ordningen

Målet for tilskuddsordningen er å styrke organisasjoners drift og informasjonsvirksomhet på rus, psykisk helse- og voldsfeltet. Tilskuddet skal bidra til økt brukermedvirkning, både individuelt og i utformingen av tilbud og tjenester til mennesker med psykiske helseproblemer, rus- og/eller voldsproblemer.

Målgruppen er brukere av tjenester innen rus, psykisk helse- og voldsfeltet og deres pårørende.

2. Hvem kan få tilskudd

- Kommuner
- Fylkeskommuner
- Interkommunale selskaper
- Statlige foretak (f.eks. RHF/HF)
- Frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser
- Universiteter og høyskoler
- Bedrifter
- Utlandet (f.eks. internasjonale organisasjoner og EU)

Tillegg og presiseringer:

Tilskuddsordningen henvender seg til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse, rus og voldsfeltet:

- **Interesseorganisasjoner** som ivaretar brukernes og pårørendes interesser ved utforming av tilbud og tjenester
- **Brukerstyrte sentre/tiltak** som gir tilbud om arbeidsrette aktiviteter, fysisk aktivitet, etablering av nettverk og brukeropplæring mv til mennesker med psykiske helseproblemer, rusavhengighet og/eller voldsproblemer
- **Pårørendesentre/tiltak** som gir råd, veiledning, og støtte til pårørende til mennesker med psykiske helseproblemer, rusavhengighet og/eller voldsproblemer
- **Selvhjelpsgrupper** som gir tilbud om likepersonsarbeid og møteplasser rettet mot brukere og pårørende til mennesker med psykiske lidelser, rusavhengighet og/eller voldsproblem
- **Regionale brukerstyrte sentre** som driver informasjons- og kursvirksomhet på regionalt nivå og bidrar til styrket livsmestring og brukermedvirkning samt tjenesteutvikling innen psykisk helse, rus- og voldsfeltet. Sentrene systematiserer og gyldiggjør brukere- og pårørendes erfaringsbaserte kunnskap og inviterer til samarbeid som bygger bro mellom fagkunnskap og erfaringsbasert kunnskap.

Unntak: Midler som er øremerket i statsbudsjettet innvilges de navngitte tilskuddsmottakere.

Uavhengig av organisasjonsform skal det fremgå av vedtekter eller grunnlagsdokumenter at virksomheten ivaretar et ideelt, ikke-kommersielt formål.

3. Søknaden skal inneholde

- Søkerens mål med tilskuddet
- Prosjektbeskrivelse/beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til
- Budsjett (skal kunne sammenliknes på samme nivå med regnskap dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering/tilskudd fra andre instanser
- Egenfinansiering
- Søkerens organisasjonsform (for eksempel forening, stiftelse, AS eller annet).
- Redegjørelse for de interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse
- Søkerens vurdering av risiko ved prosjektet

Søknaden skal undertegnes av styreleder eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer:

Hver organisasjon/søker skal levere én samlet søknad som beskriver planlagt aktivitet knyttet til målet med ordningen. Eventuelle prosjekter/delaktiviteter i regi av søker spesifiseres i søknaden.

4. Tildelingskriterier

- Skjønnsmessig vurdering med utgangspunkt i forventet måloppnåelse
- Ordningen er øremerket i statsbudsjettet
- Kvantifiserbare tildelingskriterier
- Andel av regnskapsførte utgifter

Tillegg og presiseringer:

Tilskuddet skal benyttes til drift og informasjonsvirksomhet. Tildeling etter andre kriterier forutsetter øremerking i statsbudsjettet.

I søknadsbehandlingen vil vi vektlegge:

Interesseorganisasjoner:

- Beskrivelse av tiltak, herunder mål og målgruppe(r)
- Antall medlemmer eller brukere
- Geografisk utbredelse
- Beskrivelse av samarbeidsaktører
- Beskrivelse av aktiviteter
- Samarbeid med offentlig instanser
- Brukertilfredshet (brukerundersøkelser)

Brukerstyrte sentre/tiltak:

- Beskrivelse av tiltak, herunder mål og målgruppe(r)
- Antall medlemmer eller brukere
- Beskrivelse av aktiviteter
- Beskrivelse av samarbeidsaktører

- Samarbeid med offentlig instanser
- At det gis tilbud i lokalmiljøet om sosiale fellesskap, fysisk aktivitet, øvrige aktivitetstilbud, opplæring av brukerrepresentanter og likepersonsstøtte mv til mennesker med psykiske lidelser, rusavhengighet og/eller voldsproblem

Regionale brukerstyrte sentre:

- Beskrivelse av tiltak, herunder mål og målgruppe(r)
- Antall medlemmer eller brukere
- Beskrivelse av aktiviteter, informasjonsarbeid, kurs, opplæring og mestringstilbud
- Beskrivelse av samarbeidsaktører
- Samarbeid med offentlig instanser
- Samarbeid med utdanningsinstitusjoner, kompetansesenter og forskningsmiljøer
- Utvikling av brukerstyrt tilbud og prosjekt
- Brukertilfredshet (brukerundersøkelser)

Pårørendesentre/tiltak:

- Beskrivelse av tiltak, herunder mål og målgruppe(r)
- Antall medlemmer eller brukere
- Beskrivelse av samarbeidsaktører
- Beskrivelse av aktiviteter
- Samarbeid med offentlig instanser

Selvhjelpsgrupper:

- Beskrivelse av tiltak, herunder mål og målgruppe(r)
- Antall medlemmer eller brukere
- Beskrivelse av samarbeidsaktører
- Beskrivelse av aktiviteter
- Samarbeid med offentlig instanser
- Brukertilfredshet (brukerundersøkelser)

5. Rapportering fra tilskuddsmottaker skal inneholde

Rapporteringsfrist er 1.4 året etter tilskuddsmidlene ble tildelt. Det skal rapporteres for kalenderåret, dvs. per 31.12 året tilskuddet ble tildelt.

Måloppnåelse

Tilskuddsmottakers vurdering av gjennomførte tiltak og hvordan/i hvilken grad dette har bidratt til at målene for tilskuddsordningen (se punkt 1) er oppnådd, samt en beskrivelse og vurdering av hvordan tiltaket har nådd målene beskrevet i søknaden.

Rapporteringen skal særlig beskrive:

Interesseorganisasjoner:

- Andelen av den samlede inntekten som tilskuddet utgjør
- Antall lønnede årsverk, fordelt på hovedorganisasjon og de enkelte region-/lokallagene
- Antall medlemmer i organisasjonen på årsbasis
- Geografisk utbredelse og antall region-/lokallag
- Tiltak som sikrer medlemmenes og de ansattes medvirkning som:
 - ✓ Antall brukerrepresentanter som har mottatt opplæring og representert organisasjoner i diverse

- ✓ råd og utvalg
- ✓ Antall likepersoner som har mottatt opplæring og veiledning
- ✓ Omfang av aktivitet i form av høringsinnspill, deltakelse i rådslag, innlegg og/eller medvirkning på konferanser
- ✓ Frivillig innsats målt i timeverk eller dagsverk, fordelt på hovedorganisasjon og de enkelte region-/lokalavdelinger)
- ✓ Beskrivelse av aktiviteter knyttet til lokallag
- ✓ Måling av brukertilfredshet (resultat av brukerundersøkelser)

Brukerstyrte sentre/tiltak:

- Antall lønnede årsverk, fordelt på hovedorganisasjon og de enkelte region-/lokalavdelingene
- Antall brukere som jevnlig benytter tilbudet på årsbasis
- Samarbeidsavtale med kommuner
- Samarbeid med offentlig tjenesteapparat
- Frivillig innsats målt i timeverk eller dagsverk
- Omfang av tilbud i lokalmiljøet om sosiale fellesskap, ulike aktivitetstilbud og opplæring av brukerrepresentanter
- Omfang av tilbud med likepersonstøtte til mennesker med psykiske lidelser, rus- og/eller voldsproblemer

Regionale brukerstyrte sentre:

- Antall lønnede årsverk senteret/tiltaket disponerer, herunder også arbeidstreningstiltak
- Frivillig innsats målt i timeverk eller dagsverk
- Måling av brukertilfredshet (brukerundersøkelser)
- Samarbeid og avtaler med bruker- og pårørendeorganisasjoner og andre brukermiljøer
- Samarbeid og avtaler med offentlig tjenesteapparat; kommuner, fylker og helseforetak
- Samarbeid og avtaler med utdanningsinstitusjoner, kompetansesenter og forskningsmiljøer
- Deltakelse i regionale og nasjonale nettverk for å fremme brukermedvirkning og tjenesteutvikling (eksempelvis recoveryorientert)
- Utvikling og antall gjennomførte aktiviteter, kurs, opplæring og mestringstilbud til brukere, pårørende, brukerrepresentanter og andre
- Utvikling og antall gjennomførte prosjekter for å tydeliggjøre bruker- og pårørende perspektivet som støtte til tjenesteutvikling og implementering av sentrale føringer
- Gjennomført informasjonsarbeid og aktiviteter som kan bidra til økt forståelse, respekt, og bedre levekår for mennesker med psykososiale utfordringer i lokalsamfunnet
- Utvikling av brukerstyrte tilbud som kan være supplement til offentlige tjenester

Pårørendesentre/tiltak:

- Antall lønnede årsverk, fordelt på hovedorganisasjon og de enkelte region-/lokalavdelingene
- Antall brukere som benytter tilbudet på årsbasis
- Frivillig innsats målt i timeverk eller dagsverk
- Samarbeid med kommunen
- Omfang av aktiviteter som er knyttet til å gi råd, veiledning, omsorg- og støtte til pårørende til mennesker med psykiske lidelser, rus- og/eller voldsproblemer

Selvhjelpsgrupper:

- Antall lønnede årsverk
- Omfang av aktiviteter og samlinger på årsbasis
- Antall deltakere som har benyttet tilbudet mer enn tre ganger på årsbasis
- Andelen brukere som sluttet i løpet av tilskuddsåret

- Beskrivelse av ekstern faglig veiledning av gruppeleder (hyppighet og organisering)
- Årlige målinger av brukertilfredshet (brukerundersøkelser)

Regnskap

Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker skal kunne sammenlignes på samme nivå.

Frist for regnskap pr 31.12 innen 1.4 påfølgende år.

Revisorattestasjon

Frist og krav for revisorkontroll og attestasjon er spesifisert i tilskuddsbrevet.

6. Kriterier for måloppnåelse for ordningen

Med utgangspunkt i fastsatte mål for ordningen (punkt 1) og basert på tilskuddsmottakers beskrivelse og vurdering og eventuelle andre kilder skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Stortinget om oppnådde resultater. Følgende kriterier legges til grunn for å belyse graden av måloppnåelse for ordningen som helhet:

- Utbredelse og antall brukere/medlemmer
- Organisering og bredde i brukermedvirkning og representasjon
- Tilbud og tjenesteutvikling, herunder informasjon- og kursvirksomhet, høringsinnspill o.l. med formål om å bygge bro mellom fag og erfaringsbasert kunnskap.

7. Søknadsbehandling

Innstilling om avgjørelser/vedtak skal fremmes av: Helsedirektoratet

Innstilling skal godkjennes av: Helsedirektoratet

Avgjørelser/vedtak skal fattes av: Helsedirektoratet

Hvordan søker skal opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev

Prosess for søknadsbehandling ut over dette: Det kan gis et forskudd på tilskudd (a kontobeløp) forutsatt at søknad er mottatt

8. Klage på vedtaket

Tildeling av/avslag på tilskudd under ordningen er et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det klagerett.

9. Rutiner for utbetaling

Tilskuddsmottaker må varsle Helsedirektoratet dersom adresse, bankkontonummer eller organisasjonsnummer er endret.

Eventuelt for mye utbetalt tilskudd skal returneres til Helsedirektoratet.

10. Oppfølging og kontroll

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- at bevilgningen brukes etter kravene i regelverk og tilskuddsbrev
- at opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.

Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.

Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.

Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller.

11. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Dersom tilskuddsmottaker ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller tilskuddsbrevet bortfaller tilskuddet.

Gir mottaker uriktige opplysninger eller ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser kan tilskuddet stanses og/eller kreves tilbakebetalt delvis/helt. Helsedirektoratet kan nekte tilskuddsmottakeren å motta tilskudd ett eller flere påfølgende år. I særskilte tilfeller skal politianmeldelse vurderes.

12. Utlysning

Utlyses på www.helsedirektoratet.no